

VBS De Wegwijzer

Voel-je-goed-op-school-beleid

Elke dag is een feestje waard.

Streepstraat 2
2200 Morkhoven
Tel: 014 26 35 05

VOORWOORD

Op vele scholen is er sprake van een anti-pestbeleid. Onze schoolwerking wil echter de nadruk leggen op een goed gevoel op school, waar er uiteraard geen plaats is voor pestgedrag. Samen willen we werken aan een warme, sfeervolle school. Meer info kunnen jullie terugvinden op onze website en/of app.

Alle kinderen zouden zich in hun basisschoolperiode veilig moeten kunnen voelen, omdat het welbevinden mee aan de basis ligt van een optimale ontwikkeling.

Als school stellen we daarom graag volgende aandachtspunten voorop

1. Pesten proberen te voorkomen door o.a. regels en afspraken zichtbaar en bespreekbaar te maken;
2. Pesten bespreekbaar te maken bij leerlingen en hun ouders;
3. Uitsluiten trachten te voorkomen;
4. Op te komen voor kinderen die desondanks de voorgaande maatregelen toch gepest of uitgesloten worden.

WAT IS PESTEN?

Het woord pesten wordt vaak (te?) snel in de mond genomen. Daarom maken we allereerst graag een onderscheid tussen ruzie maken, plagen of pesten.

- Ruzie = meestal geen sprake van een ongelijke machtsverhouding. De kinderen kunnen het meestal zelf oplossen.
- Plagen = van korte duur, speelt zich af tussen gelijken. Het is onschuldig en corrigeert zich vaak spontaan.

Tussen plagen en pesten ligt een wereld van verschil. Plagen gebeurt vaak éénmalig en steeds op vriendschappelijke basis. Je plaagt bijvoorbeeld je vriend(in) omdat je die persoon graag hebt ('meisjes plagen is liefde vragen', ...).

Bij plagen of ruzie gaat de situatie vaak heen en weer tussen kinderen. Bij pesten is er sprake van éénrichtingsverkeer.

Binnen een veilige omgeving is er ruimte voor een plagerij of ruzie, maar nooit voor pesten. Plagen stopt waar pesten begint ...

- Pesten = herhaaldelijk en langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door één of meerdere personen met het doel het slachtoffer te kwetsen, te benadelen of schade te berokkenen. Er is een duidelijk machtsverschil tussen de pester(s) en het slachtoffer. De slachtoffers tonen in dit geval vaak weinig tot geen verweer.

Pesten is een vorm van antisociaal gedrag. De pestkop kan op zoek zijn naar populariteit of status en gaat hiervoor een machtsspel aan met wie zwakker staat (of waarvan hij/zij wilt dat die zwakker staat).

We kunnen pestgedrag opsplitsen in:

- Directe vormen van pesten (dreigen, slaan, spotten, uitschelden, vastbinden, opsluiten, ...).
- Indirecte vormen van pesten (roddelen, uitsluiten, negeren, ...).
- Cyberpesten: kwetsende of bedreigende teksten worden op internet/chatprogramma's zoals WhatsApp, Facebook, Snapchat, ... geplaatst.
- Cyberstalking: de pestkop blijft het slachtoffer doelbewust lastigvallen via het internet bv. beledigende foto's, beledigende video's en/of persoonlijke gegevens van het slachtoffer worden op het internet (bv. sociale netwerksites) geplaatst.

Geen enkel kind wil bewust gekwetst worden. Het slachtoffer lokt dus geen pestgedrag uit!

De neutrale groep/omstaanders doen vaak niets uit angst om zelf een doelwit te worden. Toch kunnen zij mee verantwoordelijkheid dragen. Dit omdat wanneer de groepssteun voor de pestkop wegvalt, staakt hij/zij sneller met zijn/haar "pestgedrag".

Het is opvallend dat veel pesters schrikken wanneer ze horen welke gevolgen hun negatief gedrag teweeg heeft gebracht.

HOE GAAN WIJ AAN DE SLAG?

---

1. Wel in je vel op school = FASE 0: een brede basiszorg

Wij besteden op school aandacht aan het 'zich goed voelen' binnen de schoolklas/groep/... Wij willen daarbij ook het welbevinden m.b.t. de thuissituatie niet uit het oog verliezen. Samen met kinderen trachten wij een veilige omgeving te creëren waarin elkeen zich goed voelt.

Enkele concrete voorbeelden:

- Werken aan sociale vaardigheden;
- Onderzoek naar welbevinden;
- Preventief werken aan een warme, hartelijke school;
- Aandacht voor het samen leren spelen en leven;
- Duidelijke afspraken op de speelplaats;
- Gericht toezicht houden op de speelplaats;
- Klasdoorbrekend werken in de kleuterschool;
- Kringgesprekken voeren met de kinderen;
- In de lessen praten over 'omgaan met elkaar';
- Gesprekken voeren om bewustwording van het eigen gedrag te stimuleren;
- Een gemoedelijke sfeer creëren in de klas zodat vertrouwen kan groeien;
- Duidelijke klasafspraken maken;
- Goed gedrag positief bekrachtigen;
- De kinderen laten ervaren dat complimentjes geven/krijgen, fijn is;

- Deelnemen aan een project omtrent veilig en correct internetgebruik in 5L en 6L;
- Deelnemen aan de Vlaamse week tegen pesten;
- Blijven inzetten op de professionalisering van leerkrachten;
- Informeren van ouders en hen betrekken indien nodig/zinvol;
- Het aanstellen van een vertrouwenspersoon binnen het team;
- Steeds alert zijn voor pestgedrag;
- Extra stimulansen worden gegeven om zich ook na schooltijd op sociaal vlak te engageren (bv. ontmoetingsdag Chiro, tekenschool, ...).

2. Pest-actieplan = FASE 1: verhoogde zorg

Als ondanks de preventieve maatregelen toch een peestsituatie ontstaat, willen we ons baseren op onderstaand stappenplan. Voor dit stappenplan hebben wij ons onder meer gebaseerd op de No-Blame methode, de insteek van het CLB, de visie van het ondersteuningsnetwerk en de inbreng van Gie Deboutte.

Stap 1: Melding

- Zorgcoördinator, alsook directie worden ingelicht over de situatie
- Zorgcoördinator en leerkracht gaan in gesprek
- Zorgcoördinator stellen een actieplan op

Het pesten kan gemeld worden via leerlingen, ouders, ... Dit kan via verschillende kanalen: gesprekken op school, telefonisch, e-mail,...

Stap 2: Ingaan op meldingen: filteren

- Leerkracht voert het opgestelde actieplan uit

Hierbij is het belangrijk dat de leerkracht de situatie nog verder tracht te ontleden om deze vervolgens goed in te schatten. Gaat het om ruzie, plagen of pesten? Door observatie en in gesprek te gaan met verschillende partijen kan hij/zij zich een beter beeld vormen.

Stap 3: Gesprek

- Zorgcoördinator vangt de klas op als de leerkracht met de betrokken leerlingen gaat samenzitten
- Er worden afspraken gemaakt, samen met de leerlingen
- Het naleven van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een welbepaalde periode) in een kort gesprek aan de orde.

3.1. Gesprek met slachtoffer

Informatie vragen:

- Grote lijnen over wat er juist gebeurd is
- Betrokkenen (pester, meeloper, vrienden)
- Effect op gepeste

Uitleg geven over de aanpak:

- Pesters worden niet gestraft, pesten moet wel stoppen
- Afspreken met gepeste wat wel/niet mag verteld worden

3.2. Gesprek met betrokken pester(s), meeloper(s), toeschouwer(s)

Het slachtoffer neemt niet deel aan het gesprek.

Hierbij trachten we de oorzaak te vinden van het gedrag van de pester. De vraag 'hoe kunnen we dit gedrag ombuigen?' staat centraal.

3.3. Probleem voorleggen

Geen schuldbespreking, geen feiten, wel bespreking van de beleving en de gevoelens slachtoffer.

3.4. Verantwoordelijkheid delen

Oproepen tot medeverantwoordelijkheid

3.5. Voorstel tot handelen

Elk groepslid stelt een handeling (concreet, realistisch) voor.

Voorstellen dienen geformuleerd te worden vanuit een ik-boodschap.

3.6. Voorstel realiseren door de betrokkenen

3.7. Evaluatie

- Individuele, korte gesprekken na één week
- Bij een positieve evaluatie: verdere opvolging van positieve evolutie d.m.v. evaluatiegesprekken op regelmatige basis.
- Bij een negatieve evaluatie: herhaling van stap 3.1 t.e.m. stap 3.7. Indien de evaluatie opnieuw negatief is wordt er overgegaan naar stap 4.

Stap 4: Gesprek met ouders

- Indien nodig worden ouders op de hoogte gebracht
- Indien nodig worden andere leerlingen en/of andere leerkrachten en/of directie op de hoogte gebracht

Stap 5: Opvolgingsgesprek met ouders, directie en klasleerkracht

- Indien de evaluatie positief is: einde opvolging
- Indien de evaluatie negatief is: overgaan naar stap 6

Stap 6: Opvolgingsgesprek met externe hulpverlening

Opvolgingsgesprek met kind, ouders, klasleerkracht, directie, CLB, externe zorgverleners,...

De aanpak is steeds afhankelijk van de situatie. Indien nodig wordt er overgegaan naar **FASE 2: UITBREIDING VAN DE ZORG.**

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om (i.s.m.)

de school) een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten voor deze leerling vastgelegd in het leerlingdossier en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

- Zorgcoördinator vraagt info aan en bespreekt met CLB
- De leerkracht(en) , de zorgcoördinator en het CLB treden in overleg om een oplossing te zoeken en/of een nieuw plan te maken.
- Een gesprek met ouders wordt gepland.
- Directie is eventueel aanwezig bij dit gesprek
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld.
- Indien de situatie niet meer haalbaar is, wordt er overgeschakeld naar een school op maat: in extreme gevallen kan een leerling tijdelijk in een andere groep binnen de school geplaatst worden. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden. In het uiterste geval kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Met de juiste tussenkomsten zowel de slachtoffers, alsook de pesters effectief helpen is steeds het uiteindelijke hoofddoel van ons beleid.

